

# Religion og Tro

---

Jeg har altid følt mig draget af kirken. Det kølige, højtidelige rum er ramme om livets afgørende øjeblikke og sætter alting i relief. Bekræftelsen af, at vi alle har værdi og at vi ikke skal dø men leve i Paradisets have – eller hvis vi ikke gør Guds vilje pines i evig tid i 'ildovnen' hvor der ifølge Bibelens ord ( Mattæus kap 13 vers 40-43) skal være 'gråd og tænders gnidsel' – bidrager til et bedre mellemmenneskeligt samvær og gør os til bedre mennesker. Kirken får os til at se de lidt større perspektiver og giver livet mening hvor mange måske ellers kunne opleve en isnende tomhed. Men det kræver, at man kan tro på det der står i Bibelen. Og det synes jeg ærlig talt er svært. Ikke fordi evolutionsteorien ikke rimer med skabelsesberetningen. Og ikke fordi nogen mener at Bibelen siger at jorden er flad (jo vi ved godt, at den er rund men set ud fra en umiddelbar betragtning er tanken om at den er flad da bestemt ikke urimelig) eller at solen drejer rundt om jorden (ja, det ved vi også godt at den ikke gør, men vi siger jo naturligt at solen 'står op' i øst og 'går ned' i vest så hvad er problemet?). Nej – det der gør Bibelen utroværdig er de mange og store indre uoverensstemmelser, fx mellem evangelierne (især Mattæus) og det Paulus skriver i sine breve. Paulus mener, at det afgørende for frelsen (fx Efeserne kap 2, 8) er at man skal 'tro' hvad det så egentlig betyder. Men i Mattæusevangeliet (kap 25 vers 31 – 46) er det meget tydeligt at det er 'gerningerne' der er afgørende: 'Jeg var tørstig og du gav mig ikke at drikke'. Og der er endda en beretning om en gruppe skriftkloge der ud fra enhver almindelig betragtning må anses for at være 'troende' men som faktisk blev dømt til helvedes flammer (Mattæus kap 7 vers 21-23) 'vig bort, i som øver uret'. Og det at evangelierne jo ikke er øjensvidneberetninger skrevet af de apostle hvis navn de bærer; de er skrevet mange år efter at Lukas, Markus, Johannes og Mattæus er døde – det er falsk varebetegnelse, lidt ligesom en citron sodavand der ikke har noget som helst med citroner at gøre. Og snyd er jo altså ikke lige det Bibelen ellers markedsfører sig på, den slags er derimod i direkte modstrid med det kristendommen står for.

Videre er det problematisk, at Jesus netop ikke er af Davids slægt sådan som (Mattæus kap 1 vers 1 – 16) jo påstår; der forklares hvordan Josef kunne føre sine aner tilbage til David, men Josef var jo ikke far til Jesus? Eller var han?

Så er der det med 'bevisførelsen' i forbindelse med Jesu opstandelse. I Markusevangeliet (kap 16 vers 12) tales der om at han viser sig 'i en anden skikkelse'. I Lukasevangeliet kap 24 vers 13-40 er det bestemt heller ikke specielt klart at den der viser sig faktisk er den korsfæstede, og i Johannesevangeliet kap 20 vers 29-28 fremgår også at genkendelsen ikke var spontan men hvilede på tilstedeværelsen af sårene. Apostlene kunne med andre ord ikke umiddelbart kende ham, javel – mon ikke det var fordi den 'opstandne' i virkeligheden var en anden mand? Begivenhederne omkring dette må betegnes som værende ret centrale for kristendommen, så vi kunne måske godt have ønsket os noget lidt mere overbevisende her.

Værre endnu: Jeg finder det urimeligt at Gud vil straffe os syndere – jo, det er rigtigt jeg er faktisk ret håbløs. Ja, det gode som jeg gerne vil det gør jeg ikke, men det onde som jeg ikke vil det gør jeg. Indrømmet. Jo. Men så kap da hovedet af mig, slå mig ihjel. Jeg er ganske rigtigt et mislykket menneske. Men behøver du at pine og plage mig i evige (og jo, det er evigt, jf. Mattæus kap 25 vers 46) flammer i et specielt Helvede beregnet til det formål? Jeg har ikke bedt om at blive født så kan du ikke bare tilintetgøre mig i den erkendelse at jeg er en smutter?

Om frelsens grundlag er tro eller gerninger – det fremgår tydeligt at ikke alle vil blive frelst, at ingen kan vide sig sikker og at truslen om 'ildovnen' består. Og hvordan mennesker kan udbryde i jubel over den højtelskede Gud som efterlader mig i den usikkerhed, det er mig ganske enkelt ubegribeligt. Den eneste naturlige reaktion på en sådan eksistens er frygt og nogle taler – eller talte, det er vist ikke så moderne mere – om at et menneske kunne være 'guds frygtigt', noget jeg da i hvert fald kan forstå. Under alle omstændigheder forekommer det mig at være i strid med Bibelen at Gud skulle 'tilgive' noget som helst: Menneskets synder blev jo netop ikke 'tilgivet' – de blev 'sonet' ved korsdøden, dvs. der blev faktisk 'betalt' for dem. Al tale om 'miskundhed' (det forhold,

# Religion og Tro

---

at Gud 'lader som om' han ikke kender til vores synd) og 'nåde' er således noget vrøvl; der er et næsten fysisk aspekt over Guds håndtering af synd.

Og den danske folkekirke? Den har jo udviklet sig til en parodi.

Det står skrevet (1. brev til Korinterne kap. 11 vers 1-9) at kvinder skal dække sig til når de beder, og videre (1. brev til Korinterne kap 14 vers 34) – at kvinder skal tie i forsamlinger. Men en præst dækker sig ikke til når hun står foran alteret og beder, og man umuligt fungerer som præst hvis man skal tie i forsamlinger. Uanset hvad hvem måtte mene, så står der altså sådan i Bibelen, og kvindelige præster er derfor en absurditet.

Islamisk Trossamfund forsøger ad bagevejen at få indført Sharialov i Danmark gennem et forslag om 'shariatrådgivning' i danske moskeer. Den slags må vi naturligvis imødegå for det truer vores samfund at muslimer på den måde sætter egne domstole i stedet for det retssystem som burde gælde for alle landets borgere. Men faktisk foreskriver Bibelen (1. brev til Korinterne kap 6 vers 1-6) at også kristne skal have egne domstole. Det taler folkekirken ikke så højt om.

Men ret beset er det logisk nok: Hvis man virkelig tror på et evigt liv efter døden, så er al jordisk lidelse og alt verdsligt af uendelig lille betydning. Al stræben må selvfølgelig rettes mod at optimere ens chancer i det evige og i den sammenhæng er loyalitet overfor et lands verdslige regering af underordnet betydning. Vi rører her ved en af de vigtigste grunde til, at forholdet imellem stat og kirke kan være kompliceret.

Der er mange flere eksempler på, at det der står i Bibelen ikke passer med den gængse holdning blandt moderne mennesker – og slet ikke til det der praktiseres i den danske folkekirke. Fx står det skrevet (Efeserne kap 5 vers 4) at 'hustruerne skal underordne sig deres mænd i alt'. Og hvis man læser Romerbrevet kap 1 vers 26-32 kan man ikke længere være i tvivl om, at Bibelen ser med stor afsky på homoseksuelle kvinder og mænd; der står:

'... deres kvinder ombyttede den naturlige omgang med den unaturlige, ligeledes vendte også mændene sig fra den naturlige omgang med kvinden og optændtes i deres begær efter hverandre, så at mænd øvede skamløshed med mænd og pådrog sig den velfortjente løn for deres forvildelse ...' men hvordan kan nogen så mene, at det er en opgave for kirken at medvirke til vielse af homoseksuelle par? Hvorfor mener politikere at det er noget de skal blande sig i og hvordan i alverden kan en præst i den grad gå imod det evangelium han skulle fremme at han stiller sig til rådighed for en sådan ceremoni?

'Jehovas vidner' er nok især kendte på grund af deres vægring ved at tage imod blodtransfusioner.

De fleste danskere ser på dette med dyb foragt, men Jehovas vidner begrundet det med Apostelmødet i Jerusalem (Apostlenes gerninger kap 15 vers 28-30) der handlede om kristnes fremtidige adfærd set i lyset af 'den nye pagt'. Der står: ' Thi Helligånden og vi har besluttet ingen yderligere byrde at lægge på jer ud over dette nødvendige, at i afholder jer fra afgudsofferkød og fra blod og fra kød af kvalte dyr og fra utugt ...'. Man kan så tolke på forskellig vis, men Jehovas vidner har en pointe og som sagt – hvis man virkelig tror...

Det netop omtalte Apostelmøde er også af betydning fordi der ved den lejlighed skete en 'officiel' ændring i opfattelsen af det der stod (og står) i Bibelen. Noget sådant kunne måske gentages i dag således at man på den måde kunne skabe større overensstemmelse mellem det der står i Bibelen og det vi synes er rigtigt.

Når man læser det ovenstående, så er det tydeligt, at især Paulus et problem. Han skriver mange ting som skurrer fælt i nutidens danske ører. Jeg synes at han ligner muslimernes Muhammad en del og han er en af den slags 'administratorer' som altid dukker op og fører sig frem og som alle lytter alt for meget til. Men selv om den moderne kirke i høj grad er bygget op omkring Paulus så burde man måske alligevel argumentere, at ikke alt hvad han har sagt skal opfattes som værende af høj autoritet. Det er bare ikke let at redigere i hans breve, det ville jo være en forfalskning.

# Religion og Tro

---

Der er måske også andet der burde revideres. For nu er det trods alt så længe siden Bibelen er skrevet, at en del af den taler ind i en virkelighed der er så fuldstændigt anderledes end den der – bl.a. på grund af den teknologiske udvikling – møder os i dag. Det er endvidere sådan, at fx den katolske Bibel afviger noget fra den som bruges i folkekirken. Der findes ikke én autoriseret udgave og alt i alt, så ville det måske være en god idé med et serviceeftersyn.

Lange passager i det Gamle Testamente forekommer i hvert fald umiddelbart som det rene spild af tryksvæerte og de burde måske udgå eller kan man det?

Omvendt kunne vi måske leve med, at dele af Bibelen skal forblive, men uden at nogen behøver at tage dem særligt højtideligt? Derved åbnes mulighed for at lade andre skrifter indgå som fx nogle af 'apokryferne'. Eller mere moderne skrifter – som fx det nærværende ?!

Dersom vi åbner op for en mere eller mindre løbende revision af Bibelen eller for en løsere fortolkning af den, så vil det ret hurtigt vise sig at der er brug for en styrende autoritet som jo da helst skulle være Gud, men kan vi finde et bedre bud end den katolske Pave? Skal mennesker fra forskellige historiske tidsaldre tro på noget forskelligt alt efter 'tidens trend' – som i øvrigt er hvad for en autoritet og som kommer hvorfra? Eller er det umuligt dersom vi skal kunne tro at der er én sand Gud fra evighed og til evighed?

Man kan på sarkastisk vis hævde, at Folkekirken har taget stilling her. Den mener åbenbart at man kan vælge og vrage i skriftordene efter behag. Man hører typisk danskerne sige, at 'de har nu deres egen tro'. Men de har ikke indset hvad det vil sige at Gud er Gud; at det er Gud der har skabt os i hans billede, og at det naturligvis ikke er i vores magt at omdanne Gud som det nu passer os. En almægtig Gud deler ikke nødvendigvis de holdninger som for tiden er moderne og hans realitet, dom og adfærd er ganske upåvirket af hvorvidt vi bryder os om ham og hans ord eller ej.

Jeg spekulerer nogen gange på hvordan det mon er at være (kvindelig) præst i den danske folkekirke? I dyb splid med sig selv og Bibelens ord – under supervision af en statsmagt og en folkelig opinion som tvinger eller i hvert fald kraftigt opfordrer præsten til at prædike og handle i strid med Guds ord?

## In Paradisum

Komponisten Faure har skrevet et requiem der (som andre dødsmesser) har et afsnit 'in paradisum' hvor man kan høre englens synges og harperne klinge. Det er et vidunderligt stykke musik og dette afsnit er højdepunktet – målet er nået.

Lad os da dyrke dette højdepunkt. Lad os sige, at Gud findes og at han alting til trods har installeret os i Himlen. Vi skal nu til at starte vores nye tilværelse dér. Fedt, ikke også?

Vi kan jo starte med at gå lidt rundt. Tror du mon, at kundskabens træ står der endnu, og mon der gælder de oprindelige regler vedr. spisning af æbler fra dette træ? Og slangen? For der var jo en slange i Paradiset, og den var som bekendt 'træsk'. Hvordan den kunne komme derind er uvist, men det er da underligt at den kan være der – hvis den er der endnu, hvordan skal vi i så forholde os overfor den – om hævn kan der vel næppe blive tale, det er ligesom ikke salonfæhig på vores nye adresse, men vi må jo nok sige at dens handlinger i fordums tid kan siges at have haft visse konsekvenser som det vil være ret oplagt at vi får os en snak om. En snak på et par millioner år – vi har jo tid nok. Eller – måske er det mere i stedets ånd at lade fortid være fortid.

Nå – hvad skal du så ellers lave? Joh, indrøm det: Du har tænkt dig at bruge en ret stor del af din tid deroppe på at kneppe. Så måske skulle vi sætte et par milliarder år af til det formål? Ja, eller måske lidt mere?

Bagefter vil du bruge nogle år på at æde, drikke, se film, læse bøger... Alt muligt. Men når du så har besteget Paradisets skønneste kvinder og højeste bjerge, så kan du jo bare begynde forfra. Det er 2000 år siden Jesus blev født. Lang tid. Men den tid kan du bruge 2000 gange og så vil det endda være som et splitsekund i evigheden. Men det vil sige, at selv om du har brugt millioner af år i en

# Religion og Tro

---

tilstand af konstant ekstatiske nydelse, så vil det være uendeligt betydningsløst – for uanset hvor mange millioner år det handlede om, så fylder de jo uendeligt lidt i evighedens målestok. Og konsekvensen af det må være, at det evige liv er meningsløst.

Tingene må vel være som de var før vi spiste af kundskabens træ. Vi må formode at vi herefter faktisk ikke længere kan kende forskel på godt og ondt for det var jo den evne der i sin tid diskede os fra herlighederne. Vi har med andre ord ikke noget regnskab der skal gøres op og vi skulle helst ikke være klogere end Adam og Eva var dengang.

Men det var vi jo da i hvert fald inden vores tilbagetog til Paradiset. Hvis Gud ikke har lavet reglerne om, og det kan jeg ikke forestille mig at han har gjort, så har skabninger som kan skelne ondt fra godt stadig ikke noget at gøre i Paradisets have, så vi må være blevet 'lavet om'. Gud må have ændret os, kald det hjernevask eller noget andet men vi er i hvert fald ikke de samme mennesker som da vi levede på jorden. Hvilket betyder, at vi stadig er forsvarsløse overfor slangen, vi er med andre ord stadig sårbare. Vi blev ganske vist lovet at opholdet skulle være for evig tid, og der var ikke nogen betingelser. Men måske tiden kører i ring. Måske vil vi igen, om nogle få milliarder år, igen spise af kundskabens træ, og en ny cyklus vil begynde? Måske er evigheden ikke et sammenhængende stykke, måske er den fragmenteret.

Tilbage står, at vores paradisiske jeg er et andet end vores 'eget' jeg. Vi må være blevet ændret. Og også i Paradiset er der både regler, opgaver og trusler. Adams oprindelige opgave var dels at dyrke haven, dels også at vogte den (1. Mos 2,15) – hvilket betyder at haven må være truet (! Af hvad, det gad jeg da godt vide – og hvordan skal bevogtningen foregå, hvordan skal vi reagere hvis truslerne materialiserer sig, skal vi til at slås mod nogen og hvordan skal vi så gøre det, er der fx våben til vores rådighed eller skal vi bare alarmere Gud og hvorfor skulle det i så fald være nødvendigt er han da ikke alvidende?). Reglerne er heldigvis simple: Man må ikke spise af kundskabens træ.

Paradisets beboere er med andre ord ikke de rene zombier. De har valg at træffe og er således udstyret med en eller anden form for 'fri vilje' – den frie vilje som jo også var årsagen til Guds tøven da han skabte mennesket (1. Mosebog kap. 1: Alt det andet blev skabt med fanfarer: 'Der blive lys!' etc. men i vers 26 er formuleringen anderledes: 'lad os gøre mennesker...').

På den anden side er de salige jo som sagt også ændret i forhold til det jordiske jeg.

I afsnittet om syndefaldet diskuterede jeg slangens rolle i Paradiset. Konklusionen er at i Paradiset trykkes al opposition under fode. Ikke kun mennesket men også slangen blev straffet, menneskesønnen har trådt den under fode (3. Mos 3,15 se side 35). Vi kan med andre ord glemme alt om demokratiske principper i Paradiset. Så nej – der er ikke ytringsfrihed i Paradisets have. Paradisets beboere formodes at gå rundt i en evig lykkerus, så der kan umuligt eksistere konflikter og der kan ikke være nogen opposition imod det siddende regime. Alle tænker kun positive- i den lokale jargon 'kærlige' – tanker om hinanden og om deres højtelskede leder.

Og nu er du sikkert – forhåbentlig – allerede stoppet lidt op, men hvis ikke skal jeg save det ud i krydsfinér for dig: Lyder det ikke i påfaldende grad som noget vi kender fra denne verdens diktaturer – den vidunderlige Kim Il Jong fra Nordkorea eller den højt elskede Stalin? Ikke helt hvad jeg forbinder med Paradis.

Nej vel – ulydigheden og muligheden for at være i opposition er en forudsætning for at samfundet kan være sundt og for at vi kan trives. I den vestlige verden kan vi i hvert fald ikke forestille os noget andet, og mon ikke borgerne i Nordkorea og i den gamle østblok ville give os ret – hvis de havde måttet sige det. Og OK, jeg kan ikke afvise det: Det kan være noget andet med Gud, men det vil nu stadig være sådan, at etpartisystemet vil være noget der trækker lidt ned i vores opfattelse af Paradiset som det perfekte sted.

# Religion og Tro

---

Vi kunne måske være i tvivl om hvorvidt det at komme i Himmelen er det samme som at komme i Paradiset. Men da Jesus døde på korset inviterede han jo en af røverne med til netop Paradiset (Luk. 23,43) så vi kan slutte, at Paradiset i hvert fald er en del af Himmerige.

Mennesket vil ikke dø, men det er alligevel ikke rigtigt at vi ønsker os evigt liv – vi har nemlig ingen anelse om hvad det så egentlig er, vi er ude af stand til at begribe evigheden. Det er ikke meningsfuldt at tale om en død uden forudgående liv. Min computer er ikke 'død' – for den har aldrig været 'levende'. Men det er heller ikke meningsfuldt at tale om liv uden død. Uden døden er der intet liv.

Faktisk kan man sige, at vores hele liv er indrettet på det faktum at vi skal dø. Vi deler for det første livet op i nogle 'faser'. Barndommen varer som bekendt ikke evigt, forældrene skubber på og børnene har også selv travlt med at blive store. Senere går vi i gymnasiet, universitetet eller andre steder hvor vi måske nok har det godt, men hvorfra vi alligevel haster videre. Vi skal jo ud i arbejdslivet og gøre karriere, og det kan jo knibe hvis vi hænger alt for længe fast i uddannelsessystemet. Nogle få år ekstra kan måske være OK, men hvad med fx 25 år i gymnasieskolen? Det er vist kun gymnasiets lærere der er så åndssvage. Men hvis vi havde evigt liv ville det jo ikke være noget problem. Så kunne vi da godt bruge nogle få millioner år i gymnasiet! Enhver snak om at 'have travlt' vil være fuldstændigt meningsløs dersom vi havde evigt liv. Vi kunne bruge tusinde år på en lille bitte detalje – uden at det ville betyde noget. Det er derfor min påstand, at hver eneste gang vi prioriterer vores tid eller måske lige frem skynder os – så er det fordi vi tænker på døden. Vi skal have lavet det sæt opgaver i dag for ellers skal vi måske gå klassen om. Og det betyder noget for vi skal jo 'videre' – underforstået videre så vi kan nå det næste livssegment i rimelig tid. Der er kun så meget tid at disponere over, så disponeres det skal der. Og denne disponering af tiden er så indbygget i vores daglige liv at vi umuligt kan forestille os at leve uden den. Du skal lægge fliser i din indkørsel. Vilde du bruge 10 år på hver flise? Hvorfor ikke? Fordi at du skal dø!

Når vi halser rundt i jordelivet og glæder os når noget lykkes – hver gang vi føler livet bruse omkring os. Så er det i virkeligheden døden der driver os. Så hvad hvis der ikke var nogen død – ville vi så overhovedet kunne leve?

Enhver stræben er meningsløs i evigheden. For hvis du synes at noget er godt, så kunne det nok gøres 10 gange bedre – du skulle så bare bruge mere tid på dit projekt, men det er jo ikke noget problem i evigheden. Mennesket er af natur stræbsomt, men uanset hvor store mål vi måtte sætte os, så ville de være uendeligt små og ubetydelige i evighedens perspektiv. For 10 gange uendelig er stadig 'kun' uendelig.

Jamen det betyder jo at man umuligt kan foretage sig noget fornuftigt i Paradiset – hvis det vi gjorde var fornuftigt, så ville det jo være en del af et større mål, men det kan jo ikke lade sig gøre for ethvert mål vi måtte sætte os er som sagt uendeligt lille i evighedens målestok.

Vil det være muligt 'bare' at nyde livet hvert sekund af evigheden? Det tror jeg ikke. Tænk på de stunder hvor du nyder livet her på jorden. De skal ses i en sammenhæng, de er højdepunkter i et forløb som indgår i vores dødsstyrede liv. Når du får en orgasme fx så er det et højdepunkt i samlejet der igen skal ses som en bekræftelse på din succes i forhold til din partner og dine sociale relationer i øvrigt. Når du nyder den gode vin er du bevidst omkring det faktum at du havde råd til at købe den; nydelsen består ikke kun i den følelse som den giver dig på vej gennem ganen, eller mener du virkelig at det ville gøre dig ekstremt lykkelig hvis du kunne balle vin 24 timer i døgnet i et par hundrede år – uden fuldskabens negative sider?

Men kan det virkelig være rigtigt, at Paradisets have kan sammenlignes med en diktaturstat hvori det er umuligt at foretage sig noget som helst meningsfuldt, og hvori man faktisk ikke engang rigtigt kan nyde det liv der jo så er så meget af? Nej, du har sikkert ret jeg er nok lidt langt ude her. Det er rigtigt: Jeg kan ikke vide det, måske er det evige liv helt anderledes eller det vil opleves



# Religion og Tro

---

anderledes end den indrømmet noget negative fremstilling som jeg har givet her. Tilbage står imidlertid, at du kan heller ikke vide det. Sandheden er, at vi umuligt kan forstå hvad det indebærer at have evigt liv. Og det er i sig selv en erkendelse der er ret belastende for vores forhold til Kristendommen – for det var jo ligesom det med Paradisets have der var målet.

## **In summarum**

Kristendommen er en smuk drøm og et håb som desværre er ved at bryde. Jeg ville gerne tro – men det bliver mere og mere vanskeligt at gøre det.

Det sker dog stadig – om end sjældent – at jeg forvilder mig ind i kirken, og lytter til orglets brusen mens jeg drømmer mig væk på englevinger.